

หลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต

1. ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : การพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต

ภาษาอังกฤษ : Program of Nursing Specialty in Renal Replacement Therapy Nurse Practitioner

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

2.1 หน่วยไตและไตเทียม งานการพยาบาลอายุรกรรม 2 ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาล ศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3. หลักการและเหตุผล

ในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนผู้ป่วยบำบัดทดแทนไตเพิ่มขึ้นมาก แม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายให้สถานพยาบาลระดับต่าง ๆ ดำเนินการตามแผนป้องกันและชะลอไตเสื่อม ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากระบบบริการสุขภาพมีนโยบายให้ผู้ป่วยในกลุ่มสิทธิประโยชน์ทั้ง 3 กองทุนสามารถเข้าถึงบริการบำบัดทดแทนไตได้ทุกรูปแบบ อาทิ การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม การล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวร การปลูกถ่ายไต และการรักษาแบบอนุรักษไต ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายจึงมีโอกาสเข้าถึงบริการได้ตามความเหมาะสมกับสภาพทางด้านร่างกาย เศรษฐฐานะ ปัจจัยทางสังคม และวิถีชีวิตของผู้ป่วยมากขึ้น โดยเฉพาะนโยบายที่เปิดโอกาสให้ทำให้ผู้ป่วยสามารถตัดสินใจร่วมกับแพทย์เลือกรับการบำบัดทดแทนไตที่เหมาะสมได้ ดังนั้น ผู้ป่วยกลุ่มสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า จึงสามารถเข้าถึงการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้โดยไม่ต้องผ่านนโยบาย PD first และผู้ป่วยที่ล้างไตทางช่องท้องบางรายที่มีความจำเป็นสามารถเปลี่ยนวิธีการรักษามาฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้ สถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น จึงส่งผลให้เกิดความต้องการการดูแลเฉพาะทางด้านบำบัดทดแทนไตเพิ่มขึ้น พยาบาลซึ่งเป็นบุคลากรที่มีสุขภาพหลักจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่พร้อมต่อการให้การพยาบาลผู้ป่วยกลุ่มนี้

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมบุคลากรพยาบาล ให้มีสมรรถนะหลักในการประเมินภาวะสุขภาพ ตรวจวินิจฉัยปัญหาสุขภาพ ทำหัตถการบำบัดทดแทนไต การประเมินความเสี่ยง และภาวะแทรกซ้อน ทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรัง การให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและผู้ดูแล การกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนผลลัพธ์ของการบำบัดทดแทนไตของผู้ป่วยและหน่วยงาน การพัฒนาคุณภาพ การรักษาโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ มีความสามารถในการจัดการข้อมูลอย่างเหมาะสม จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและความปลอดภัย ส่งผลต่อ

ผลลัพธ์ที่ดีในการดูแลผู้ป่วย รวมทั้งช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาพยาบาลที่เกิดจากภาวะแทรกซ้อนในระดับประเทศชาติได้

หน่วยไตและไตเทียม งานการพยาบาลอายุรกรรม 2 ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาล ศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ ร่วมกับ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมบุคลากรพยาบาล ในการดูแลผู้ป่วยโรคไต จึงร่วมจัดทำหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไตนี้ขึ้น เพื่อให้พยาบาลมีขีดความสามารถที่เพิ่มขึ้น มีสมรรถนะที่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ โดยมีความรู้ความสามารถในการบำบัดทดแทนไตให้แก่ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังได้อย่างปลอดภัย รวมทั้งการมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

4. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจนโยบายและระบบบริการสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับโรคไตเรื้อรังและการบำบัดทดแทนไต มีความรู้และทักษะในการประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูง การพยาบาลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะต่าง ๆ โดยเฉพาะโรคไตระยะสุดท้ายที่ได้รับการบำบัดทดแทนไต ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม การล้างไตทางช่องท้อง และการปลูกถ่ายไต โดยใช้อุปกรณ์ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ได้อย่างถูกต้องปลอดภัย บนพื้นฐานจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และหลักฐานเชิงประจักษ์ สามารถประเมินปัญหา วางแผนป้องกัน และจัดการกับภาวะแทรกซ้อน และความเสี่ยงต่าง ๆ สามารถใช้สารสนเทศทางสุขภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล ประสานงานกับทีมสุขภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังได้รับการรักษาพยาบาลตามมาตรฐาน ปลอดภัยและต่อเนื่อง

5. โครงสร้างหลักสูตร

หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร	28	หน่วยกิต
วิชาภาคทฤษฎี	16	หน่วยกิต
วิชาภาคปฏิบัติ	12	หน่วยกิต

6. รายวิชาในหลักสูตร

วิชาที่ 1 นโยบายและระบบบริการสุขภาพสำหรับผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง	2 หน่วยกิต
วิชาที่ 2 การประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงและการตัดสินใจทางคลินิกในผู้ป่วยโรคไต	2 หน่วยกิต
วิชาที่ 3 หลักการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังและการวิเคราะห์ผลลัพธ์	4 หน่วยกิต
วิชาที่ 4 การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม	4 หน่วยกิต
วิชาที่ 5 การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้อง	2 หน่วยกิต
วิชาที่ 6 การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการปลูกถ่ายไต	2 หน่วยกิต

วิชาที่ 7 ปฏิบัติการพยาบาลชะลอความเสื่อมของไตและอนุรักษ์ไตในผู้ป่วยไตเรื้อรัง	2 หน่วยกิต
วิชาที่ 8 ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม	4 หน่วยกิต
วิชาที่ 9 ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้อง	2 หน่วยกิต
วิชาที่ 10 ปฏิบัติการเสริมสร้างประสบการณ์การบำบัดทดแทนไต	4 หน่วยกิต

7. การประเมินผล

- 1) การสอบ
- 2) กิจกรรมอภิปรายกลุ่ม
- 3) ฝึกปฏิบัติ
- 4) การทำรายงาน

8. จำนวนผู้เข้ารับการอบรม

พยาบาลทั่วประเทศ 26 คน

9. ผู้ผ่านการฝึกอบรมจะได้รับ

- 1) ประกาศนียบัตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต
- 2) หน่วยคะแนนการศึกษาต่อเนื่องสาขาพยาบาลศาสตร์ 50 หน่วยคะแนน
- 3) ผ่านการฝึกอบรมการกู้ชีพขั้นสูง (Advanced Cardiovascular Life Support)